

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**DRET ROMÀ I LA SEVA
RECEPCIÓ A EUROPA**

Coordinació: COCH ROURA, NÚRIA

Any acadèmic 2017-18

Informació general de l'assignatura

Denominació	DRET ROMÀ I LA SEVA RECEPCIÓ A EUROPA			
Codi	101801			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Doble titulació: Grau en Dret i Grau en Administració i Direcció d'Empreses	1	TRONCAL	Presencial
	Grau en Dret	1	TRONCAL	Presencial
Nombre de crèdits ECTS	6			
Grups	2GG,3GM			
Crèdits teòrics	12			
Crèdits pràctics	1.8			
Coordinació	COCH ROURA, NÚRIA			
Departament/s	DRET PRIVAT			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	40% presencial: 60 hores 60% no presencial: 90 hores			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	LES CLASSES S'IMPATIRAN EN CATALÀ.			
Distribució de crèdits	COCH ROURA, NÚRIA 13,8			
Horari de tutoria/lloc	TERESA PERALTA DILLUNS DE 12 A 14 H. DIMARTS DE 11 A 14 H. DIMARTS DE 19 A 20 H. despatx 3.09 JAUME MANUEL DIMARTS DE 18 A 20 despatx 3.10			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
COCH ROURA, NÚRIA	nuria.coch@dpriv.udl.cat	13,8	

Informació complementària de l'assignatura

Presentació de l'assignatura

L'assignatura Dret Romà es centra principalment en les institucions existents al Dret Romà que tenen una transcendència al dret vigent. Especialment important són els temes d'introducció històrica que ens permeten entendre les diferents fons jurídiques que van anar apareixent durant els segles d'evolució del Dret Romà.

Es sol afirmar que la influència del Dret romà en el Dret modern es concentra en el Dret patrimonial (Drets reals i Dret d'obligacions). En el cas de Catalunya, però, aquesta influència es perllonga significativament en el Dret de família patrimonial i en el Dret successori. L'assignatura permet, doncs, a l'alumne interessat, orientar el seu currículum cap al Dret privat modern.

Competències

Competències a assolir en l'assignatura

Competències generals	Competències específiques
<p>Instrumentals</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Capacitat d'anàlisi i síntesi. 2. Capacitat d'organització i planificació. 3. Exposició oral fluïda. 4. Resolució de problemes. 6. Habilitats de gestió de la informació (buscar i analitzar informació procedent de fonts diverses). 7.-Redactar correctament textos jurídics 8.- Aprendre de manera autònoma <p>Interpersonals</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Capacitat de reflexió crítica. 10. Motivació per a la resolució de problemes. <p>Sistèmiques</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. Habilitat per a treballar de forma autònoma. 12. Capacitat d'aplicar els coneixements a la pràctica. 	<p>Dret Romà</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Comprendre que el Dret és un producte històric. 2. Capacitat per identificar i resoldre problemes jurídics en el marc del sistema institucional del Dret privat romà. 4. Capacitat per analitzar textos jurídics de Dret privat romà. 5. Capacitat per exposar i defensar oralment de manera sintètica i clara els resultats d'un treball d'investigació així com l' anàlisi textual i els arguments jurídics emprats en la resolució dels casos que el treball comporti.

Continguts fonamentals de l'assignatura

DRET ROMÀ.

(EL DRET A ROMA I LA SEVA RECEPCIÓ A EUROPA)

Preliminar: el dret romà i la formació del jurista

PRIMERA PART. HISTÒRIA DEL DRET ROMÀ

Preliminar: la periodització

I. ÈPOCA DE L'ESTAT CIUTAT: EL DRET ROMÀ ARCAIC (FINS AL PRIMER TERÇ DEL SEGLE III aC)

LLIÇÓ 1. Els inicis: 1) la monarquia; 2) la república.

LLIÇÓ 2. L'organització constitucional: 1) les magistratures; 2) el senat; 3) les assemblees populars.

LLIÇÓ 3. El *ius civile* de l'estat ciutat: 1) les XII taules; 2) evolució jurídica després de les XII taules.

II. ÈPOCA DE L'IMPERI UNIVERSAL: DRETS PRECLÀSSIC I CLÀSSIC (FINS AL PRIMER TERÇ DEL SEGLE III dC)

LLIÇÓ 4. Apogeu i crisi de la constitució republicana: 1) l'ascensió de Roma a potència universal; 2) crisi de la constitució republicana.

LLIÇÓ 5. El principat: 1) naturalesa del principat; 2) la nova administració imperial.

LLIÇÓ 6. *Ius civile*, *ius gentium*, *ius honorarium*: 1) la contraposició *ius civile-ius gentium*; 2) la contraposició *ius civile-ius honorarium*.

LLIÇÓ 7. La jurisprudència romana: 1) els inicis; 2) la jurisprudència republicana; 3) la jurisprudència clàssica.

LLIÇÓ 8. El dret imperial: 1) legislació popular i senatorial durant el principat; 2) les constitucions imperials. Apèndix: dret imperial i drets populars.

III. EL BAIX IMPERI: DRETS POSTCLÀSSIC I JUSTINIANEU (FINS AL SEGON TERÇ DEL SEGLE VI dC)

LLIÇÓ 9. La crisi del segle III i el dominat.

LLIÇÓ 10. Vulgarisme i classicisme en l'evolució jurídica postclàssica.

LLIÇÓ 11. L'obra jurídica de Justinià: 1) l'època de Justinià; 2) el procés de la compilació, estudi especial del Digest.

Apèndix: referència al dret bizantí.

Apèndix: Europa i el dret romà.

SEGONA PART. INSTITUCIONS DE DRET PRIVAT ROMÀ

Preliminar: el sistema de les institucions del dret privat

I. PERSONES

LLIÇÓ 12. La persona: 1) conceptes fonamentals: capacitat jurídica, capacitat d'obrar, *status*; 2) circumstàncies modificatives de la capacitat d'obrar.

LLIÇÓ 13. Els tres *status*: 1) *status libertatis*, posició jurídica de l'esclau; 2) *status civitatis*; 3) *status familiae*, idees generals.

LLIÇÓ 14. Persones jurídiques: 1) idees generals; 2) corporacions; 3) fundacions.

II. COSES

LLIÇÓ 15. Concepte i classes de coses.

III. PROCÉS CIVIL ROMÀ

LLIÇÓ 16. Idees generals i períodes en la història del procés civil romà.

LLIÇÓ 17. *Legis actiones*: 1) accions de llei declaratives; 2) accions de llei executives.

LLIÇÓ 18. El procediment formulari: 1) la fase in iure, estudi especial de la *litis contestatio* i de la fórmula.

LLIÇÓ 19. El procediment formulari (cont.): 2) la fase *apud iudicem*.

LLIÇÓ 20. Complementos extraprocessals de la jurisdicció pretòria: *interdicta*, *missio in possessionem* / *missio in bona*, *stipulationes praetoriae*, *restitutio in integrum*.

LLIÇÓ 21. Referència a la *cognitio extra ordinem* clàssica i postclàssica.

IV. LA DOCTRINA PANDECTÍSTICA DEL NEGOCI JURÍDIC

LLIÇÓ 22. El negoci jurídic: 1) concepte; 2) classes; 3) elements, estudi especial dels negocis formals i de la doctrina de la condició.

LLIÇÓ 23. La interpretació dels negocis jurídics i la doctrina de la representació.

LLIÇÓ 24. Referència a la ineficàcia del negoci jurídic: 1) terminologia; 2) vicis de la voluntat; 3) discordança entre voluntat i declaració.

V. DRETS REALS

LLIÇÓ 25. Els drets reals: 1) concepte, drets reals i drets d'obligació; 2) classificació dels drets reals.

LLIÇÓ 26. La possessió: 1) concepte; 2) classes; 3) adquisició i pèrdua; 4) tutela de la possessió.

LLIÇÓ 27. La propietat: 1) concepte; 2) formes, la copropietat; 3) límits del dret de propietat.

LLIÇÓ 28. La propietat (cont.): 4) adquisició derivativa de la propietat: *mancipatio*, in *iure cessio* i *traditio*; 5) la usucapió. Apèndix: referència a l'adquisició originària de la propietat.

LLIÇÓ 29. La propietat (cont.): 6) protecció de la propietat.

LLIÇÓ 30. Servituds predials: 1) principis generals; 2) tipus; 3) constitució, extinció i protecció.

LLIÇÓ 31. Usdefruit i figures afins: 1) concepte; 2) constitució, extinció i protecció.

LLIÇÓ 32. Emfiteusi i superfície.

LLIÇÓ 33. Drets reals de garantia: 1) garanties reals i garanties personals; 2) fiducia; 3) *pignus/hypotheca*: a) concepte, constitució i protecció, b) contingut i extinció. Apèndix: pluralitat d'hipoteques.

VI. DRET D'OBLIGACIONS

LLIÇÓ 34. L'obligació: 1) concepte; 2) l'objecte de l'obligació: la prestació.

LLIÇÓ 35. Classificació de les obligacions: 1) pel vincle: a) obligacions civils i honoràries, b) obligacions naturals.

LLIÇÓ 36. Classificació de les obligacions (cont.): 2) per l'objecte: obligacions genèriques, específiques i alternatives; 3) pels subjectes: obligacions ambulatories, parcials i cumulatives, estudi especial de les obligacions solidàries.

LLIÇÓ 37. Garantia de les obligacions: 1) fiança verbal; 2) *mandatum pecuniae credendae*. Apèndix: reforç de les obligacions i *SC Velleianum*.

LLIÇÓ 38. Extinció de les obligacions: 1) modes d'extinció *ipso iure*, estudi especial del pagament; 2) modes d'extinció *ope exceptionis*. Apèndix: transmissió de crèdits i de deutes.

LLIÇÓ 39. Incompliment de les obligacions: 1) l'incompliment imputable al deutor i la responsabilitat contractual; 2) la mora.

LLIÇÓ 40. Fonts de les obligacions: 1) classificacions; 2) *contractus* i *pacta*; 3) classificacions dels contractes.

LLIÇÓ 41. Contractes reals, **estudi especial del mutu**. Referència al comodat, al dipòsit, a la penyora i a la fidúcia. Apèndix: referència als contractes innominats.

LLIÇÓ 42. Contractes verbals, **estudi especial de la *stipulatio***. Apèndix: referència als contractes literals.

LLIÇÓ 43. Contractes consensuals, estudi especial de la compravenda: a) concepte (la compravenda com a contracte obligacional), b) obligacions del comprador (risc del preu a la compravenda), c) obligacions del venedor (responsabilitat per evicció i responsabilitat per vicis materials), d) els pactes a la compravenda.

LLIÇÓ 44. Contractes consensuals (cont.): referència als tipus d'arrendament, a la societat i al mandat.

LLIÇÓ 45. Quasicontractes: 1) gestió de negocis aliens; 2) enriquiment injustificat.

LLIÇÓ 46. Obligacions provinents d'actes il·lícits.

VII. DRET DE FAMÍLIA

LLIÇÓ 47. El matrimoni romà: 1) naturalesa i efectes personals; 2) requisits i impediments matrimonials, la legislació matrimonial d'August; 3) esposalles, celebració del matrimoni i adquisició de la *manus*; 4) dissolució del matrimoni.

LLIÇÓ 48. Règim de béns del matrimoni romà: 1) principis generals; 2) el dot.

LLIÇÓ 49. La *patria potestas* i la situació patrimonial dels *filiifamilias*.

LLIÇÓ 50. Tutela dels impúbbers, *tutela mulierum* i curateles.

VIII. DRET DE SUCCESSIONS I DONACIONS

LLIÇÓ 51. Conceptes fonamentals: 1) successió universal; 2) *hereditas* i *bonorum possessio*; 3) delació de l'herència; 4) principis *successoris romans*

LLIÇÓ 52. La successió intestada: 1) les XII taules; 2) reformes pretòries; 3) *SCC Tertullianum* i *Orfitianum*; 4) reformes justinianeas.

LLIÇÓ 53. La successió testamentària: 1) concepte de testament; 2) formes de testament, referència als testaments especials; 3) *testamenti factio*, incapacitat, indignitat.

LLIÇÓ 54. La successió testamentària (cont.): 4) contingut del testament; 5) interpretació del testament; 6) ineficàcia i revocació del testament. Apèndix: els codicils

LLIÇÓ 55. La successió forçosa: 1) successió forçosa formal; 2) successió forçosa de contingut material.

LLIÇÓ 56. Herència jacent i adquisició de l'herència.

LLIÇÓ 57. L'hereu després de l'adquisició de l'herència: 1) la comunitat hereditària; 2) dret d'acréixer; 3) col·lacions; 4) l'hereu i el patrimoni heretat: la responsabilitat de l'hereu pels

deutes de l'herència; 5) protecció processal de l'hereu.

LLIÇÓ 58. Llegats i fideïcomisos

LLIÇÓ 59. Donacions (inclou la *donatio mortis causa*).

El programa proposat al pla docent és indicatiu ja que el temps de que disposem per consolidar el estudi d'aquestes matèries és insuficient. Tanmateix servirà al alumne per comprendre l'abast del Dret Roma.

A les explicacions de classe i també al aula global es reflectiran els temes que seran objecte de efectiu estudi i per tant matèria d'examen.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Al començament de curs es seguiran només classes teòriques en grup gran fins que els alumnes adquireixin els coneixements suficients per realitzar pràctiques

A l'aula global es penjarà el començament de les clàsses pràctiques

Sistema d'avaluació

Criteris d'avaluació generals

Per alliberar l'assignatura optativa Dret Romà i la seva recepció a Europa hi ha dues opcions:

- A. Avaluació contínua: Possibilitat d'alliberar l'assignatura assistint a les classes teòriques i a les pràctiques. Els alumnes s'hauran d'organitzar en grups (grups ponents) que presentaran i defensaran oralment a classe les pràctiques proposades per la responsable de docència. Tots els alumnes ponents i no ponents hauran de lliurar els seus treballs sobre les pràctiques per escrit.
- B. Avaluació única: Un examen escrit de preguntes a desenvolupar del temari que figura en el pla docent, juntament amb una part pràctica que poden ser preguntes tipus test o bé un cas pràctic sobre el mateix temari. Només és pot acudir a l'avaluació única si s'acrediten motius laborals i s'ha demanat en la data prevista a la web de la facultat

L'avaluació continua suposa que el alumne haurà d'assistir necessàriament a les classes teòriques i a totes les pràctiques. En el cas de no poder assistir a una classe pràctica s'haurà de acreditar documentalment. El calendari d'exposicions orals de les pràctiques es publicarà a l'aula global una vegada s'hagi decidit el contingut de les pràctiques i els grups d'exposició.

L'avaluació continuada donarà dret a realitzar **dos exàmens parcials** del temari explicat a classe. Aquests exàmens parcials consistiran -igual que l'examen final- en preguntes a desenvolupar del temari que figura en el pla docent, juntament amb una part pràctica (que poden ser preguntes tipus test o bé un cas pràctic sobre el mateix temari). En cas de no superar un o ambdós parcials, l'alumne **tindrà la possibilitat de fer un examen de recuperació dels parcials**.

Per obtenir la qualificació final de l'assignatura només es farà mitja entre els exàmens parcials si l'alumne ha obtingut al menys un 5/10 a cadascun.

Si l'alumne ha superat els dos parcials i totes les pràctiques, aprovarà l'avaluació continuada. Tenint en compte les notes dels dos parcials i de les pràctiques obtindrà la nota global de l'assignatura.

Si no la qualificació global després de les recuperacions no arriba al aprovat, haurà d'anar a l'examen final de tota l'assignatura.

El alumne que comenci l'avaluació continuada però no la pugui superar ja sigui per no superar els parcials o no assistir o no superar les pràctiques, sempre tindrà la possibilitat de presentar-se a l'examen final de l'assignatura.

Les dates dels exàmens parcials, de recuperació de parcials, i final es poden consultar a la web de la Facultat en el Calendari d'exàmens.

Bibliografia i recursos d'informació

-Fernández de Bujan, Antonio (2.017) Derecho Romano. Aranzadi

- Joan Miquel, *Derecho romano*, Ed. Marcial Pons, Madrid, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo, 2016